Nr. 672.

II.

JÓZEF ALOJZY BARON PUKALSKI

z Bożego zmiłowania i stolicy Apostolskiéj łaski

BISKUP TARNOWSKI

Hrabia Rzymski, Assystent Tronu Papieskiego,

Kawaler c. k. Orderu żelaznéj korony II. klasy,

Komandor c. k. Orderu Franciszka Józefa

i t. d.

Wielebnemu Duchowieństwu Dyecezyi Tarnowskiéj pokój i błogosławieństwo!

L. 598.

Szanowni Bracia Kapłani!

Nie są Wam tajne bezbożnych wichrzenia celem spustoszenia w dziedzinie Chrystusowéj; nie tajno Wam z jaką zaciekłością zwolennicy piekła rzucali się na kościół katolicki, aby go w samych podwalinach osłabili i zniszczyli! Ich zamachy były tak okropne, że nawet wybrani lękając się najgorszych skutków, powątpiewać o sprawie kościoła bożego zaczęli. Tylko wiara silna opierająca się na słowach Zbawiciela: Niezostawię Was sierotami. Jan. św. 14. 18. — Piekielne bramy nieprzemogą przeciw kościołowi na opoce Piotra zbudowanemu Mat. 16. 18. — niedozwoliły nam upadać na duchu!

I w rzeczy saméj, dzięki Bogu! zkąd zdawało się piekło wysuwać pioruny i gromy na zniszczenie kościoła, ztamtąd zaczyna świtać zorza, wschód zbawiennego słońca zwiastująca. Oto w Wiedniu bogobojni ludzie, Panowie urodzeniem, urzędami, nauką i godnością znakomici objawiają gorliwość i przychylność ku sprawie św. kościoła, i usiłują pokazać światu: że nie wszyscy w Państwie Austryackim bezbożnością przesiąkli, lecz żyje jeszcze Duch Boży w nierównie większéj części serc katolickich, którzy ukochawszy Jezusa kochać go niezaprzestają aż do końca, oddają chlubnie świadectwo prawdzie objawionéj, i nadbiegają z pociechą, pomocą Namiestnikowi Chrystusa, Ojcu św. Pożądaną okoliczność dla objawienia tak pięknych uczuć, dojrzano i pochwycono w tém: że Pius IX. Pasterz Pasterzów, Namiestnik Chrystusa Pana, Bohater ów wieku naszego nieustraszony, obchodzi rok 50ty kapłaństwa swego 10 Kwietnia 1869; przypada to właśnie przed drugą Niedzielą po Wielkiéj nocy, która nam wzór dobrego Pasterza w Ewanielii św. przedstawia. Wielkie to zdarzenie w świecie katolickim powszechny udział znajduje, i godném jest naszego uczczenia, i okazania Ojcu św. jak go wszyscy poważamy, cnoty jego wielkie czcimy, i zawsze gotowi jesteśmy z miłości ku Niemu obstawać za sprawą, którą on stojąc na miejscu Boga w rękach swoich piastuje.

Arkusze Nam z Wiednia przesłane, które Szanowni Księża Dziekani każdemu z kościołów parafialnych, expozyt. i klaszt. Dyecezyi Naszéj, doręczą, okażą Wam, jak błogi wpływ to zdarzenie wywiera na każde katolickie serce, i co się dziać będzie na uświetnienie dnia tego. Szanowni Bracia, Pasterze, Przewodnicy w dobrém trzódce waszéj, podpiszecie je, i wezwiecie wasze owieczki, aby z miłości, przywiązania ku Ojcu św. któremu Bóg dobrotliwy pozwolił, dla szczęścia kościoła katolickiego tak pięknego dożyć wieku, i oni podpisali. Im więcéj podpisów i duchownych i świeckich osób osiągniemy, tém chwalebniéj i skuteczniéj uda się sprawa. Rozumną i zdrową uwagą potraficie ludek dobry przekonać: że gdy się tylu wichrzycieli, zwolenników szatana sprzysięgło na obalenie religii katolickiéj, my którzyśmy się jeszcze miłości Boga i prawdy objawionéj nie wyzuli, podpisami mamy światu dać poznać, pod czyją chorągwią stoimy. Te podpisy razem zebrane w Wiedniu w jedną wielką księgę wpisane, wybrana deputacya Ojcu św. dnia 10. Kwietnia 1869 w Rzymie doręczy. Czas nagli jak widzicie sami. Niewątpimy, że chcąc dobrze czynić, tém lepiéj uczynicie, gdy się prędko właściwie zaraz do dzieła wezmiecie, i owoce Waszych usiłowań do Konsystorza Naszego przez WW. XX. Dziekanów (a więc nie z każdéj parafii osobno) jak najspieszniéj nadeślecie.

Przekonani jesteśmy o skłonności Waszej do dobrzeczynienia, i sądzimy, że na swojém miejscu będzie ta uwaga: iż dobrzy synowie niezapominają o potrzebach Ojca swego. Prócz tego, że składając dzięki Bogu za udzielenie tak długiego Ojcu św. życia, w raz z ludem Bożym Wam powierzonym prosić będziecie, aby Pan Bóg Najłaskawszy lata jego jeszcze przedłużał, jest on bowiem gwiazdą mądrości do Boga prowadzącą; nie zapominajcie

i o jego przykrem położeniu. Któż z Was nie wie, że obdarty prawie z trzech większych części Państwa swego, dziś walczy z niedostatkiem? Ażeby uratował resztę dziedziny swojéj, dzień, noc czuwa, stojąc na straży w przełomie muru, odpiera wrogów, którzy się świętokradzką ręką, targają na stolicę Apostolską. Podobne położenie jak wielkich wymaga kosztów, dowodów niepotrzebujecie. Sprawa jego jest sprawą naszą. Choć wdowim groszem według możności, nadbiegajcie Bracia, z pomocą Ojcu św. i do pobożnych katolickich serc parafian o ofiary choć małe pukajcie. Z wdzięcznością wielką, jak Wam to ogłoszono, przyjął Ojciec św. ofiary nasze z roku 1868 do skarbu jego złożone. Niechże go to przekonanie pociesza w kłopotach, które ojcowskie serce jego trapią: że nasza Dyecezya pomna na potrzeby jego, synowskiéj miłości ku niemu dowodów dawać nieprzestaje! Starajmy się Bracia o to, abyśmy przywiązaniem naszém czynném Ojcu św. okazali, że pojmujemy sprawę naszą, i pragniemy nieostatnie zabierać miejsce między tymi, którzy go jak Ojca swego, Namiestnika Chrystusowego szanują, czczą i kochają.

Przeto wzywamy Was, abyście po otrzymaniu niniejszéj kurendy w najbliższą Niedzielę parafian o tém uwiadomili, stósowne dawali objaśnienia i do podpisania adresu, do składek, do modłów za Ojca św. zachęcali. Podpisy zaś tym sposobem uskutecznione być powinny, aby Wielebni XX. Plebani na drukowanym załączonym adresie str. 2 zaraz poniżéj linii z datą odpowiednią wpisali parafię, z któréj podpisy pochodzą; daléj położą imię i nazwisko własne na téjże stronicy, na któréj się inni Duchowni podpiszą, i nawet świeckie osoby tu się podpisać mogą; jednak życzeniem Naszém jest, żeby na 3. i 4. str. adresu podpisów nie było. Celem osiągnienia podpisów ze strony parafian, używać należy osobnych arkuszy téj objętości jak załączony adres; jeżeli jeden arkusz nie wystarczy, należy wziąść drugi i trzeci i t. d.; te podpisane arkusze zechcą XX. Plebani zeszyć z arkuszem załączonym, pieczątką parafialną pieczętować i z składkami do XX. Dziekanów jak najspieszniéj nadesłać, którzy je najdaléj do 15. Marca niechybnie do Konsystorza tutejszego prześlą.

Na ostatku oznajmujemy, że z powodu uroczystości tak rzadkiéj i radości pełnéj odprawi się dnia 11. Kwietnia 1869, w drugą Niedzielę po Wielkiéj nocy w wszystkich kościołach całéj Dyecezyi Naszéj uroczyste dziękczynne nabożeństwo, z wystawieniem Najświętszego Sakramentu w Monstrancyi i z kazaniem stósownèm; to nabożeństwo zakończy się Hymnem: Te Deum laudamus. —

Ażeby każdy Kapłan miał pamiątkę tak ważnéj uroczystości, adres podpisać się mający poniżéj w całéj osnowie do wiadomości podajemy:

Beatissime Pater!

„Accipe jugum Domini; jugum enim ejus suave est et onus ejus leve! — Accipe vestem sacerdotalem, per quam charitas intelligitur!“

His verbis obtemperans, die decima mensis Aprilis anno MDCCCXIX., Tu, Beatissime Pater, ad sacerdotii limina accessisti, atque tum Dominus Deus noster pontificis precibus adnuens dignatus est consecrare et sanctificare manus Tuas, „ut quaecunque benedixerint benedicantur et quaecunque consecraverint consecrentur et sanctificentur,“ et accepisti „potestatem offerre sacrificium Deo missasque celebrare tam pro vivis quam pro defunctis.“ Quinquaginta annorum spatium exinde elapsum est! Jam per tantum tempus jugum Domini tamquam revera suave et onus ejus tamquam leve constanter tulisti ac vestem sacerdotalem tamquam charitatis symbolum dignissime portasti. Eheu! Quam festus omnibus, qui familiaritate quadam singulari aut vitae consortio conjuncti Tibi propiores fuerunt, hic dies foret, etiam si non alius nunc esses, quam Johannes ille comes de Mastai, quo nomine tunc appellatus ad presbyteratum promotus es! Qua pietate, quanta animi exsultatione Tecum jubilantes cantarent hodierna die, quod Zaccharias senex quondam sancto spiritu repletus exclamavit:

„Benedictus Dominus Deus Israel!“

At vero quanto festivior idem dies, quum presbyter ille nunc sit *Pius nonus*, qui jam ultra quartum lustrum sedem Apostolicam tenet atque verus Sancti Petri successor in perfungendis summi Ecclesiae episcopi officiis talem se ostendit, ut Ejus pontificatus absque dubio perinsignem in historia locum perpetuo obtenturus sit. Inde omnes sacrosanctae catholicae Ecclesiae filii in illum quasi maximae solemnitatis et revera jubilaeum diem prospectant; omnes gratissimo erga Deum optimum maximum animo eum celebrare debent. Quod enim ante hos quinquaginta annos pro juvene presbyteratus candidato a Deo sanctificationum omnium auctore Sacerdos exoravit, ut illi munus suae benedictionis infundat, ita ut justitiam, constantiam, misericordiam, fortitudinem ceterasque virtutes in se ostendat; quis est qui non agnoscat, hoc plenissime esse exauditum atque illum presbyterum, deinde pontificem maximum, uberrimo divinae gratiae munere superfusum omnium virtutum, quae summam hujus mundi dignitatem unquam decoraverunt, eximium hisce temporibus exemplum illuxisse? et justitiae, inter injustos, quibus potentia plus jure valet; et constantiae, quae justum et tenacem justi propositi virum nec in adversis unquam nec aliorum injustitia oppressum deseruit, dum tantam multorum in diversas partes vacillationem observare licet; et misericordiae, inter duros atque immites, qui quod ipsis placet absque omni misericordia persequuntur, et tamen, justitiam ubi displicet calumniantes, falsam illius virtutis speciem affectant; et fortitudinis, quae, omni tentationi debilitatem humanam aggredienti resistens nec ullius mali imminentis metu devicta, non deflectitur de recta via, nec quod jure facere nequit nihilominus se facere posse unquam concedit; sed et imprimis charitatis christianae, quae omnium virtutum quasi fundamentum simul est et consummatio. Non conamur pontificatus Tui, Beatissime Pater, merita et insignia facta latius exponere, quippe quae nulli non sunt cognita. Quum vero propterea recordatio illius diei, qui

initium fecit sacerdotii Tui, post decimum lustrum exinde completum decimum hujus mensis Aprilis diem solennem reddit ac festivum toti catholico orbi et omnibus ubique terrarum, qui Te sanctum Patrem quasi filii obedientes colunt, nos infra subscripti Austriae Imperatori subditi non possumus non expressis verbis profiteri et publice testari, nos quoque toto corde et cum intimi animi ardore hujus festi participes esse. Post tot et tantas, quas justitia Tua et constantia et fortitudo experta est, pontificatus Tui vicissitudines, jam, proh dolor! ex nostra quoque patria gravissimi moeroris ac sollicitudinis Tibi, sancte Pater, causae obtigerunt. Eo magis excitamur, Tibi hodierna die hoc documentum sinceri amoris nostri atque cum admiratione mixtae venerationis exhibere, Tibique. Beatissime Pater, nec non universo orbi congratulari, quod Dominus Deus noster ad hunc usque diem Te satis bona corporis salute et animi alacritate simul et tranquillitate praeditum Ecclesiae suae sanctae supremum pastorem servavit, fervidis simul et devotissimis precibus incumbentes, ut idem Dominus Deus benigne velit in amplius tempus vitam Tuam producere atque pontificatum Tuum felicissimo demum exitu concilii oecumenici, quod nuper auctoritate Tua annuntiamum est, coronare.

Tak opiewa dosłownie adres otrzymany od Komitetu centralnego Stowarzyszeń Katolickich w Wiedniu, który za przychyleniem się Biskupów tą sprawą katolicką kieruje.

Tarnów dnia 8. Lutego 1869.

Reichs-Gesetz-Blatt

Stück IV. ex 1869.

8

Verordnung des Finanzministeriums vom 9. Jänner 1869,

über die Stämpelpflicht der in Form von Telegrammen eingebrachten Eingaben.

Da nach den Stämpel- und Gebührengesetzen die, in der Tarifpost 43 des Gesetzes vom 13. Dezember 1862, Nr. 89 des Reichsgesetzblattes, geregelte Stämpelgebühr der daselbst erwähnten Eingaben dadurch nicht beseitigt wird, daß diese Eingaben in der Form von Telegrammen eingebracht werden, jedoch bei solchen Telegrammen die Erfüllung dieser Stämpelpflicht auf die im §. 5, Absatz a, der Verordnung vom 28. März 1854, Nr. 70 des Reichsgesetzblattes, vorgezeichnete Weise in vielen Fällen den Parteien nicht möglich ist;

so findet das Finanzministerium unter Beseitigung des bisherigen Vorganges, wonach bei den erwähnten Telegrammen von der Einhebung einer Stämpelgebühr Umgang genommen würde, Folgendes zu verordnen:

§. 1. Bei Eingaben, welche in Form von Telegrammen eingebracht werden, kann die in der Tarifpost 43 des Gesetzes vom 13. Dezember 1862 begründete Stämpelpflicht, statt der im §. 5. Absatz a, der Verordnung v. 28. März 1854 vorgeschriebenen Weise auch in der Art erfüllt werden, daß die stämpelpflichtige Partei bei der Behörde, an welche das Telegramm gerichtet war, eine den Inhalt des Telegrammes vollständig oder auszugsweise wiedergebende gewöhnliche Eingabe, welche mit den für das Telegramm entfallenden Stämpelmarken zu versehen, und mit der Aufschrift: „Erfüllungsstämpel für das Telegramm nachstehenden Inhalts“ zu bezeichnen ist, einbringt.

§. 2. Diese Nachtragseingabe ist binnen der Präclusivfrist von acht Tage nach Einlangen des Telegrammes einzubringen, widrigenfalls nach §. 3 dieser Verordnung vorgegangen würde.

§. 3. Auf telegraphische Eingaben, bezüglich welcher die Stämpelpflicht auf die, in den §§. 1 und 2 dieser Verordnung vorgeschriebene Art nicht erfüllt wurde, sind die §§. 79, 81, 92, 93 und 94 des Gesetzes vom 9. Februar 1850, Reichsgesetzblatt Nr. 50. anzuwenden.

Die im ersten Absatze der Tarifpost 43 des Gesetzes vom 13. Dezember 1862 aufgeführten Corporationen, Behörden, Aemter, Anstalten und Amtspersonen werden Sorge zu tragen haben, daß die einlangenden stämpelpflichtigen, mit dem Stämpelbetrage aber nicht versehenen Telegramme, so wie die mit den Erfüllungsstämpeln einlangenden Nachtragseingaben in besondere Verzeichnisse gebracht, in Evidenz gehalten, und die nach dem Gesetze vorgeschriebenen Befunde rechtzeitig aufgenommen werden.

§. 5. Diese Verordnung hat auf alle nach dem letzten Jänner 1869 auf telegraphischem Wege einlangenden stämpelpflichtigen Eingaben Anwendung zu finden.

Brestel m. p.

E Consistorio Episcopali Tarnoviensi, 28 Januar. 1869.

N. 430.

Consensus politicus ad Matrimonium licite contrahendum quibus in regnis et provinciis Imperii Austriaci requiratur.

1) Abschrift eines Schreibens des k. k. Ministeriums des Innern vom 9. Jänner 1869 Z. 140 M. J. an den Grafen von Coronini Landespräsidenten in Salzburg.

Auf die mit dem Berichte vom 6. Jänner d. J. Z. 51 gestellte Anfrage beehre ich mich Euer Exzellenz unter Rückschluß der Beilage zu erwiedern, daß der politische Ehekonsens (Ehemeldzettel) und die darauf bezüglichen Gesetze und Verordnungen dermalen nur noch für diejenigen österreichischen Staatsbürger bestehen, welche in einem der Länder Salzburg, Tirol, Voralberg und Krain heimathberechtigt sind.

In Niederösterreich, Steiermark, Mähren, Schlesien, Oberösterreich und Böhmen wurde der politische Ehekonsens durch die neuesten Landesgesetze von 20. und 22. September 31. Oktober und 1. Dezember 1868, im Küstenland und in Kärnten aber, als nicht auf einem Gesetze, sondern nur auf einem faktischen Gebrauche beruhend, mit den Ministerialerlässen vom 16. Dezember 1867 Z. 5356 M. J. und 25. Feber 1868 Z. 709 M. J. im administrativen Wege aufgehoben.

In Galizien und in der Bucowina besteht der politische Ehekonsens weder gesetzlich noch faktisch mehr zu Recht, und in Dalmatien hat eine die Freiheit der Eheschließung aus politischen Gründen beschränkende Einrichtung nie bestanden.

2) Wird dem hochwürd. Konsistorium rit. lat. in Tarnów zur Wissenschaft und Darnachachtung übermittelt.

Von der k. k. Statthalterei Lemberg am 16. Jän. 1869.

E Consistorio Episcopali Tarnoviensi 28. Januar 1869.

N. 106.

Do Szanownego Duchowieństwa Dyecezyi Tarnowskiéj,

Pięć kazań, który przy uroczystości Ś. Jana Kantego miał w Krakowie JMC. Ksiądz Henryk Księżarski były kaznodzieja Katedry Krakowskiéj, mogą się przydać bądź komu u nas, chcąc z nich użytek zrobić, przy uroczystości S. Jana Kantego.

Te kazania już wyszły w Krakowie w drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarządem K. Mańkowskiego, o których wzmianka była w Kur. XXII. z r. 1868 str. 178, i które przez Kancelaryę Konsystorza Krakowskiego nabyć można.

Polecając je, niemożemy pominąć téj uwagi, że choć cena ich 1 złr. zdaje się być przesadną to ją usprawiedliwia to, że co się za nie zbierze, posłuży na sprawienie popiersia srébrnego rzeczonego Patrona, które bezbożna ręka przeszłego roku skradła.

Z Konsystorza biskupiego w Tarnowie 14. Stycznia 1869.

Nr. 475.

Ephemerides musicae sacrae commendantur Venerabili Clero Dioecesano. Pretium non est exaggeratum; nam tantum 2 fl. v. a. annue constituit. Allegamus hoc obtutu ipsius auctoris invitationem ad praefatum scriptum periodicum sibi comparandum, cujus pretium utilitatem certo non excedet.

Euer bischöflichen Gnaden! Hochwohlgeborner Herr!

Der ehrfurchtsvollst Gefertigte wagt es Euer bischöflichen Gnaden den 1. Jahrgang (1868) seiner Zeitschrift für katolische Kirchemusik zur gefälliger Einsicht vorzulegen, da der nächstfolgende 2. Jahrgang 1869 in vielen Punkten in engster Beziehung zum 1. stehen wird. Zugleich erlaubt er sich die ergebenste Bitte zu stellen, Euer bischöflichen Gnaden wollen, wenn Sie es für gut finden, mein Unternehmen der Hochwürdigen Geistlichkeit und den Herrn Chorregenten der Diözese empfehlen, da es, um mehr leisten zu können, einer größeren Unterstützung bedarf, die ihm am natürlichsten durch Pränumeranten zu theil wird.

Die Nr. 1. 1869 wird erst Anfangs Februar versendet werden können, da in r Stecherei eine unliebsame Verzögerung den Druck derselben hemmte,

In tiefster Erfurcht zeichnet sich Euer bischöflichen Gnaden

unterthänigster Diener

Joh. Ev. Habert,

Organist.

Gmunden am Traunsee den 27. Jänner 1869.

Josephus Alojsius,

Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae die 10. Feb. 1869.

JOANNES FIGWER, Cancellarius.

Tarnoviæ. Impensis Consistorii, typis Anastasii Rusinowski, 1869.

Haec Curenda una cum annnexis litteris gratulatoriis in tot exemplaribus, quot reperiuntur in quovis Decanatu ecclesiae parochiales, expositurales et claustrales illico ad Venerabilem Clerum expediatur et desuper etiam Praepositi claustrorum informentur.